

## **MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUS** **2015. aasta tegevuse eesmärgid (tegevuskava)**

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtluse konkurentsivõimet. Eesmärgi täitmiseks parandab sihtasutus ettevõtjate võimalusi ligipääsuks finantsvahenditele, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, toetab kutseõpet, kujundab maaelu mainet ja seeläbi parandab ettevõtluskeskkonda ning loob soodsamaid elutingimusi maal.

Tegevuskava kohaselt ei võta sihtasutus ette tegevusi, mis võiksid oluliselt vähendada sihtasutuse omakapitali.

Sihtasutuse tegevused eesmärgi saavutamiseks on järgmised:

1. Tagamine
2. Laenamine
3. Fondide haldamine
4. Nõuandeteenuse pakkumine
5. Tunnustamine ja toetamine
6. MESi tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

### **1. Tagamine**

Eesmärk on sihtasutuse tagatistegevuse abil parandada maapiirkonna väike ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE) võimalusi finantsvahendite kaasamisel. Seonduvalt Euroopa Liidu ja muu maailma majanduskeskkonna tundlikumaks muutumisega on 2015. aastaks tagatistele oodata jätkuvat nõudluse kasvu.

Tagatiskäibe prognoos on **21,0 mln** eurot, garantiiportfelli suurus peaks kasvama **60,0 mln** euronit ja tagamistegevusest planeeritakse saada tagatistasusid **1,6** mln eurot, mis peaksid katma väljamaksed tagatiskahjumi eraldise reservist ja nimetatud reservi moodustamise kulu. Garantiiportfell peaks täitma isemajandamise printsiibist tulenevad tagatiskava nõuded.

Tagatise andmisel on sihtasutusel võimalik alandada tagatistasusid vähese tähtsusega abina või riigiabina. Abi andmisel tugineb sihtasutus Põllumajandusministeeriumiga sõlmitavale halduslepingule ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate võlakohustuste tagamise korrale (tagatiste kava). Abi andmine saab toimuda üksnes sihtasutuse omatulude vähendamise arvel. Riigieelarvelisi vahendeid sellise abi andmiseks ei ole planeeritud.

#### **1.1 Tagatis ettevõtja, mittetulundusühingu ja sihtasutuse võlakohustusele (krediidi- või finantseerimisasutusele)**

Tegevuse eesmärk on parandada maapiirkonna väike ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE) võimalusi finantsvahendite kaasamisel. Seonduvalt Vene föderatsiooni poolt seatud müügipiirangutele on 2015. aastal oodata laenu käenduste nõudluse kasvu.

#### **1.2 Tagatis ettevõtja, mittetulundusühingu ja sihtasutuse võlakohustusele (hoiulaenuühistule)**

Tagatise tingimused on analoogsed nagu krediidi- või finantseerimisasutusele antavatel tagatistel.

### **1.3 Tagatis ettevõtjate rahastamiseks emiteeritud võlakirjade ostjatele**

Tegevus on suunatud põhiliselt Eesti riigi eelarvestrateegias kirjeldatud olukorrale, kus turult ei ole kättesaadavad uute ideede realiseerimiseks ja kiire kasvu finantseerimiseks vajalikud finantsvahendid tegutsevatele ettevõtetele. Eelkõige on meede suunatud töötleva tööstuse ja taastuvat energiat tootvatele ettevõtetele, kes on määratletavad väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatena.

Tegevusele 2015. aastal olulist nõudlust emitentide poolt ei prognoosita, kuna tegevus on otseselt seotud võlakirjaturu aktiivsuse ja usaldusväarsusega. Samuti on seadustes ja investeerimist reguleerivates aktides tehtud olulisi ettekirjutusi ja piiranguid võlakirjade põhilistele ostjatele (pensioni ja investeerimisfondid), mis takistavad ettevõtete võlakirjadesse investeerimist.

## **2. Laenamine**

Laenamine on sihtasutuse põhitegevus olnud aastast 1993 ja see tegevus võimaldab paindlikku lähenemist sihtgrupile.

### **2.1. Laenud krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel**

Tegevus on suunatud pigem väiksematele krediidi- ja finantseerimisasutustele, kellel võib olla probleeme kaasata oma ettevõtuluslaenude tarbeks vahendeid rahvusvahelistelt finantsturgudel, kuna pakutavad mahud on liiga suured või nad ei oma kõrgeid rahvusvahelisi reitinguid.

2015. aasta lõpuks planeeritakse laenuportfelli suuruseks **15,0 mln** eurot, võrreldes 2014. aastaga suurenemist ei planeerita, kuna krediidiasutustel on hetkel piisavalt laenuressurssi. Laenuintress pankadele kujuneb vastavalt Euroopa Keskpanga refinantseerimismääradele, millele sihtasutus lisab vähemalt 0,5%.

### **2.2. Laen mittetulundussektorile**

Vajadus laenu järgi on hinnanguliselt suur, kuid sihtasutus plaanib mittetulundussektorile väljastada uusi laene **0,5 mln** euro ulatuses. Laenamise aluseks on haldusleping Põllumajandusministeeriumiga.

Aasta lõpuks plaanitakse laenuportfelli tõusu **1,0 mln** euron. Laene väljastatakse otse sihtasutusest, laenuintress on fikseeritud ning seotud tagatise olemasolu või selle puudumisega.

### **2.3. Laen hoiu-laenuühistute tegevuse arendamiseks**

Krediidi- ja finantseerimisasutuse vahendusel antava laenu eriliik, kuna laenu saajad ei ole ettevõtjad vaid finantseerimisasutused ehk hoiu- laenuühistud. Tegemist on ühistulise vormiga, kus vahendeid kaasatakse oma liikmetelt ja laenatakse oma liikmetele. Tegevus aitab kaasa investorvõrgustike arendamisele ehk võimaldab arendada süsteemi, mille kaudu kaasatakse liikmete vabu vahendeid kohalike ettevõtjate laenutarbeks. 2015. aastal, kui sihtasutus hakkab välja laenama MAK-i ja EMKF-i finantskorraldusvahendeid, nähakse HLÜsid kui võimalikke kaasfinantseerijaid. Aasta lõpuks plaanitakse hoiu-laenuühistute laenuportfelli langust **1,35 mln** euron.

### **2.4. Sihtasutuse riskiga laenud ehk otselaenud ettevõtetele**

Vähese tähtsusega abi raames on planeeritud anda uusi laene summas **2,5 mln** eurot, 2015. aasta lõpuks plaanitakse laenuportfelli tõusu **7,0 mln** euron. Aastast 2007 ei ole ettevõtetele väljastatud uusi otselaene, kuna uute laenulepingute sõlmimiseks puudub Euroopa Komisjonilt luba. Sihtasutus on koostöös Põllumajandusministeeriumiga pidevalt otsinud seaduslikke võimalusi laenutegevuse taasalustamiseks. Hetkel on Põllumajandusministeeriumiga sõlmimisel haldusleping, mis võimaldab anda ettevõtjatele otselaene ja tagasimakstavaid kapitalisüste vähese tähtsusega abi määruste raames.

## 2.5. Kapitalisüstid

2015. aastal plaanib sihtasutus tagastatavaid kapitalisüste väljastada vajadusel kuni **1,0 mln** eurot. Kehtivate Euroopa Komisjoni vähese tähtsusega abi määrustega seoses on võimalik anda kapitalisüste vähese tähtsusega abina. Kapitalisüsti eesmärk on parandada ettevõtete omakapitali tagamaks nende jätkusuutlik tegutsemine. Kapitalisüstide rakendamine toimub erandjuhtudel üksnes varem väljastatud tagatistele või laenudele ja ainult sihtasutuse nõukogu otsusel. Kapitalisüsti andmisel lähtutakse abi taotlusest ja abi andmist reguleerivatest õigusaktidest.

## 3. Fondide haldamine

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel oma varast lahus, ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga ja vastupidi.

2014. aasta lõpuks on kõik Kalanduse sihtfondi vahendid (**4,0 mln** eurot) välja laenatud ja 2015. aastal laekuvad sinna laenuintressid, mille arvelt tehakse laenudele allahindlusi. Samuti planeerib Põllumajandusministeerium kanda sihtfondi kuni **0,9 mln** eurot lisavahendeid, mis tuleb samal eesmärgil välja laenata 2015.a jooksul.

EL finantsperioodi 2014-2020 maaelu arengukava (MAK) ja ka Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) rakenduskava on kinnitatud Vabariigi Valitsuses ning esitatud läbirääkimisteks Euroopa Komisjonile. Peale Euroopa Komisjoni protseduuride läbimist on võimalik, et alates 2015. aasta esimesel poolaastast hakkab sihtasutus haldama nii MAKi kui ka EMKFi rahastamisvahendeid, mille planeeritav maht kogu finantsperioodiks 2014-2020 on vastavalt **38 mln** ja **10 mln** eurot.

2015. aastal on kavandatavatesse sihtfondidesse planeeritud saada **7 mln** eurot ning sellest aasta lõpuks välja laenata **5 mln** eurot.

## 4. Nõuandeteenuse pakkumine

Nõuandeteenistuse koordineerimisega on MES Põllumajandusministeeriumiga sõlmitud halduslepingute alusel tegelenud aastast 2010. Haldusleping lõpeb 31.12.2014.

2015. aasta alguses tuleb koostada aruanded eelmise perioodi tegevuse kohta ja viia läbi vara üleandmine.

Põllumajandusministeerium viib läbi hanget uue nõustamisteenuse osutaja leidmiseks. Sihtasutus osaleb hankes ning 2015. aasta nõuandeteenistust puudutavad tegevused sõltuvad hanke tulemusest. MES on tunnustatud nõuandekeskus ja selle tegevusi kavandatakse peale hanke tulemuste selgumist.

## 5. Tunnustamine ja toetamine

Maaelu Edendamise Sihtasutusel on 2015. aastal tunnustamise ja toetamisega seotud tegevusteks planeeritud 120 000 eurot.

### 5.1. Tegusate inimeste tunnustamine

Maaelu Edendamise Sihtasutus tunnustab maapiirkonna ettevõtjaid ning inimesi, kes on andnud panuse maaelu maine kujundamisele. Välja antakse järgmisi aunimetusi:

- parim lihavesikarjakasvataja;
- parim piimakarjakasvataja;
- parim taimekasvataja.
- parim maamajanduseriala õpetaja;
- parim maamajanduseriala õpilane;

## **5.2. Toetus maamajanduslike erialade õpilastele**

Haritud tööjõu tagamiseks maapiirkonnas on oluline toetada ka kutseõpet. Kutsekoolide maamajanduserialade õpilastele makstakse õppetoetust. Õppetoetuse kulud on planeeritud põhimõttel, et uusi lepinguid 2015. aastal ei sõlmita ning jätkatakse toetuste maksmist juba sõlmitud lepingutele.

Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli maamajandusega seotud õppekavade üliõpilastele on sihtasutus alates 2012 aastast maksnud ühekordset õpitoetust ning sellega planeeritakse ka 2015. aastal jätkata.

## **6. MESi tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana**

MES vahendab vajadusel riigieelarve vahendeid regionaalsetel ja maaelu edendavatel eesmärkidel ning osaleb riigi korraldatavatel hangetel. Sihtasutuse tegevus riigi ülesannete täitmisel aitab kaasa majanduse arengule ja sõltub sellest, millist tegevust peab oluliseks asutajaõiguste teostaja ja nõukogu.

2015. aastal arendab sihtasutus edasi tegevusi, mis võimaldavad ettevõtetel mitmekesisemate finantseerimisvõimaluste kasutamist halvenenud majandusolukorras, kaasa arvatud turupõhise finantseerimisasutuse loomine.

Tegevuskava toetab sihtasutuse põhikirjas püstitatud eesmärkide saavutamist.